

## Seznam vprašanj – volitve 2018

### SPLOŠNO:

**Katera področja v Sloveniji je po vašem mnenju potrebno urediti? Pojasnite po 3 najpomembnejše rešitve na področjih, kjer menite, da so spremembe nujne.**

Slovenija potrebuje predvsem nov družben dogovor, ki bo imel veliko stopnjo konsenza v državi ter bo začrtal smer razvoja države v naslednjih desetletjih.

Področji, ki jih je potrebno urediti v Sloveniji smo predstavili v [našem načrtu](http://www.strankalms.si/wp-content/uploads/2018/04/Na%C5%A1-na%C4%8Drt.pdf) (<http://www.strankalms.si/wp-content/uploads/2018/04/Na%C5%A1-na%C4%8Drt.pdf>).

**Kakšen je vaš program razvoja gospodarstva in delovnih mest v državi, usmeritev v razvoj novih, okolju prijaznih delovnih mest? Naštejte 3 najpomembnejše cilje, ki jih boste zasledovali.**

Smo zelena oaza Evrope in temu primerno je potrebno razvijati tudi naše gospodarstvo, ki mora temeljiti na znanju ljudi in tehnologijah, ki jih lahko razvijamo v sožitju z okoljem.

Gospodarska rast je ugodna, a moramo biti pripravljeni na krize. Zato mora država zagotoviti primerno poslovno okolje, v katerem bodo obstoječa podjetja rasla, nova pa imela pogoje za preboj.

Ključne usmeritve stranke so:

- Zagotovitev stabilnega, predvidljivega, odprtega in konkurenčnega poslovnega okolja, enostavni, jasni in hitri upravni postopki pridobivanja soglasij in dovoljenj ter hitro delujoč pravosodni sistem, ki bo zagotavljal ustrezno pravno varnost.
- Povezanost izobraževanja, znanosti in gospodarstva s ciljem ustvarjanja izdelkov in storitev z visoko dodano vrednostjo ter okrepiti državne podpore v projekte in aktivnosti, ki sledijo tehnološkemu trendom in zagotavljajo zgodnje privzemanje, razvoj in uporabo novih tehnologij (digitalizacija, avtomatizacija, robotizacija, pametne tovarne in mesta, umetna inteligenca, internet stvari, veriženje podatkovnih blokov, biotehnologija, novi materiali).
- Postopna odprava prekarnih zaposlitev.

**Ali nameravate ohraniti obseg javnih storitev? Na kakšen način nameravate izboljšati učinkovitost, kakovost in dostopnost do javnih storitev? Navedite 3 ukrepe, ki jih boste predlagali v ta namen.**

- Nadaljevanje projekta e-uprava z glavnim ciljem vzpostavitve enostavnih, jasnih in hitrih upravnih postopkov.
- Zagotoviti odprto in transparentno delovanje, odgovorno ravnanje z javnimi sredstvi ter izvajanje ukrepov za omejevanje korupcijskih tveganj.
- Povečanje pristojnosti in osebne odgovornosti predstojnikov in uradnikov.

**Kako se po vašem mnenju lahko izboljša položaj mladih? Navedite 3 ukrepe, ki jih boste predlagali na tem področju.**

- Sprejem ukrepov za osamosvojitve mladih na področju izobraževanja, trga dela, stanovanj in vključevanje mladih v soodločanje.
- Omejevanje prekarnih in drugih oblik nestabilnega delovnega razmerja.

- Vključevanje mladih s posebnimi potrebami v družbo.

#### **TRG DELA:**

**Ali menite, da je potrebna reforma trga dela s spremembo Zakona o delovnih razmerjih? Če da, kakšna?**

Reformo trga dela razumemo širše kot le spremembo Zakona o delovnih razmerjih. Menimo, da bi morali z enotno zakonodajo urediti celoten trg dela in z enim zakonom pokriti tako delovna razmerja v širšem smislu kot tudi ostalo delo, ki se opravlja v raznih drugih oblikah. Prav tako smo mnenja, da bi bilo smiselno pokriti vse vrste zavarovanj v enotnem zakonu, kar bi gotovo pomenilo poenotenje dela na celotnem segmentu trga dela.

**Kako gledate na prihodnost dela in na pojavljajoče se atipične in prekarne oblike dela? Katere ukrepe boste predlagali za zaježitev naraščanja števila atipičnih in prekarnih oblik dela?**

Tako imenovane prekarne oblike dela morajo biti del skupne ureditve trga dela, kot smo pojasnili v prejšnjem odgovoru. Reformo si predstavljamo na način, da bi poenotili ceno vseh oblik dela pri plačevanju davkov in prispevkov, tako bi ostal razlog izbire oblike dela le »fleksibilnost« in ne v prvi vrsti cena. Na vse atipične oblike dela je ob določitvi enakih obremenitev potrebno dodati tudi enake pravice.

**Kako boste spodbudili večjo vključenost delavcev v vseživljenjsko izobraževanje in usposabljanje za soočanje s spremembami, ki jih prinaša tehnološki razvoj in napredek?**

Nujno je pričeti s kadrovskimi shemami že kmalu po 30. letu starosti. Žal se tega v RS poslužuje zelo malo podjetij. Še bolj skrbi podatek, da so se delavci v RS pripravljani izobraževati le do 40. leta. Kot kažejo projekcije danes, bodo delavci glede na dolgoživo družbo, v prihodnosti delali dlje, torej se bodo morali izobraževati, da bodo lahko uspešno opravljali delo. Veliko je na tem segmentu odvisno od spodbud delodajalcev, bi pa kvote za zaposlitev starejših bile ena izmed možnih rešitev. Če bi delodajalec moral imeti med zaposlenimi določen odstotek starejših, bi moral poskrbeti tudi, da bi bili ti ves čas v stiku z razvojem. To pa je mogoče storiti le na način, da se vlaga v vseživljenjsko učenje vsakega posameznika.

**Ali se nam v Sloveniji v prihodnje obeta dualni sistem trga dela? Zakaj? Če je odgovor pozitiven: kakšen dualni sistem, katere so temeljne značilnosti tega sistema?**

Dualni sistem (šolanje + delo) je gotovo del prihodnjih načinov izobraževanja, ki pa je seveda odvisen od oblike, ki je določena. Naše stališče je, da se bo nujno ves čas izobraževati, torej je sprejemljiva tudi kombinacija učenja in dela.

**Kako razumete pojem »fleksibilnost delovnega razmerja«? Ali sta fleksibilnost delovnega razmerja in zmanjševanje pravic delavcev neločljivo povezana? Zakaj?**

V prihodnosti se bomo soočali z neprestanim izobraževanjem in s fleksibilnimi delovnimi razmerji, kar pa ne sme pomeniti tudi manj pravic za delavce. Ta del bo potrebno premišljeno urediti.

## **EKONOMSKO PODROČJE:**

**Ali menite, da je raven in distribucija plač v Republiki Sloveniji ustrezna ali ne, in če ne, v čem vidite problem in v čem rešitev?**

Raven nikakor, distribucija pa tudi ne. Naša težava je gotovo premajhna razlika med minimalno in povprečno plačo. Velika težava je v majhni produktivnosti, zaradi katere moramo Slovenci delati veliko več kot tisti, ki proizvajajo izdelke višje dodane vrednosti oziroma nudijo takšne storitve. Dodatna težava pa je tudi razdeljevanje dobička, katerega delavci niso deležni.

**Kakšna je vaša usmeritev na področju davčne politike; ali podpirate dodatno prerazdelitev davčnih bremen (z dela in potrošnje na kapital) in s tem nadaljnjo davčno razbremenitev dela in plač? Ali bi morala biti po vašem mnenju takšna prerazdelitev z vidika javnofinančnih prihodkov nevtralna, in če ne, s kakšnimi ukrepi bi izpad nadomestili, katere javne storitve ali transferje iz proračuna bi zmanjšali ali ukinili? Kaj menite o spremembi sistema davčnih olajšav, znižanju stopnje DDV in uvedbi dodatne znižane stopnje DDV za posamezne ključne izdelke za mlade družine, za ključne življenjske artikle?**

Davčna prilagoditev na posameznem področju ali za posamezno skupino zahteva natančno simulacijo vplivov oziroma posledic sprememb na celovit davčni sistem in na proračun. Le celostna slika je lahko podlaga za natančne ukrepe. K pripravi celovite davčne reforme bomo pristopili takoj in to v sodelovanju s socialnimi partnerji.

**Ali ste pripravljeni podpreti spremembo zakona o minimalni plači, s katero bi se iz definicije minimalne plače izločili vsi dodatki?**

Da, menimo tudi, da bi morala biti osnova za vsa izplačila in vse odmere minimalna plača. Izhodiščna plača, ki je nižja od minimalne, ni sprejemljiva.

**Ali se strinjate, da se uvede obvezna delitev dobička med zaposlene?**

Da.

**Ali nameravate ohraniti enotni sistem plač v javnem sektorju? Ali menite, da je potreben kakšnih sprememb, in če da, katerih (naštejte ključne 3)?**

V stranki Lista Marjana Šarca načeloma podpiramo ohranitev enotnega plačnega sistema v javnem sektorju, a nismo nasprotniki ukinitve enotnega plačnega sistema, v kolikor bi se to izkazalo za dobro rešitev. Predvsem želimo opraviti razgovore in ugotoviti, če obstajajo na določenih delovnih mestih v določenih poklicih anomalije in temu primerno nadgraditi sistem. Poudarjamo pa, da je mogoče sprejeti spremembe le v soglasju vseh sindikalnih skupin, ki so vključene v enotni sistem. Torej parcialnih rešitev ne podpiramo.

**Ali nameravate zaključiti pogajanja s sindikati javnega sektorja, ki jih je začela prejšnja vlada, in če da, kakšna bodo vaša izhodišča oziroma ali boste upoštevali tisto, kar je bilo z večino sindikatov v dosedanjih pogajanjih že usklajeno?**

Ker stranka Lista Marjana Šarca ni bila del pogajanj, dokončnih odgovorov ni mogoče dati brez predhodne seznaitve. Dejstvo pa je, da je pogajanja nujno nadaljevati in razrešiti odprta vprašanja v zadovoljstvo vseh strani.

#### **ENAKE MOŽNOSTI:**

**Kakšen je vaš pogled na vlogo družine (žensk) pri dolgotrajni oskrbi? Je skrb za ostarele predvsem naloga in odgovornost družine v obliki neformalne oskrbe na domu ali je oskrba naloga in odgovornost države in lokalne skupnosti v obliki formalne oskrbe, ki jo izvajajo javne in zasebne institucije?**

Dolgotrajno oskrbo je mogoče stabilno zagotavljati le na daljši rok in sicer z doslednim plačevanjem prispevkov. Nujno je omogočiti več različnih oblik pomoči za starejše, da bodo lahko starost vsi čim dlje uživali v domačem okolju. A obenem mora država skupaj z občinami zagotoviti dovolj mest v domovih za starejše in omogočiti alternativne oblike bivanja in oskrbe starejših, kot na primer stanovanjske skupnosti starejših. Je pa skrb za ostarele nedvomno tudi del skrbi, ki jo mora izkazati družina. Zato je naš program naravnan tako, da poudarja medgeneracijsko solidarnost.

**Razlike v plačah med spoloma se po letih povečujejo. Kaj boste naredili, da se ta trend zaustavi?**

Nujno bo analizirati izplačila plač med spoloma in seveda odpraviti razlike, če te res obstajajo.

**Kaj boste naredili, da boste zmanjšali brezposelnost mladih, izobraženih žensk?**

V zadnjih mesecih vedno več delodajalcev išče delavce in delavke. Je pa nujno opraviti razprave nad razumevanjem nekaterih, da mladih žensk ni pametno zaposlovati, saj si potem zaradi načrtovanja družine ponovno prisiljen iskati delavca. To ni sprejemljivo, zato so spodbude na tem segmentu dopustne in celo nujne.

#### **VARNOST IN ZDRAVJE:**

**Kaj konkretno boste storili za uvedbo diferencirane prispevne stopnje za zavarovanje za primer poškodbe pri delu in poklicne bolezni kot ekonomsko spodbudo za vlaganje v varnost in zdravje pri delu?**

Uvedba diferencirane prispevne stopnje v tem času ne bi bila težavna. Podatki obstajajo, sistema ni težko prilagoditi, ni pa bilo interesa, da se to področje uredi. Obstoječi sistem delodajalcev ne spodbuja k vlaganju v varnost in zdravo delovno okolje, saj je prispevna stopnja trenutno za vse delodajalce enaka. Nov model mora nagraditi delodajalce, ki skrbijo za zdravje zaposlenih in vlagajo v kvalitetno in zdravo delovno okolje.

**Kdaj boste, če boste na oblasti, sprejeli novi Pravilnik o poklicnih boleznih? In zakaj mislite, da ga ni že od osamosvojitve dalje?**

Novega pravilnika ni, ker ni bilo dovolj interesa za ureditev tega področja. Menimo, da je nujno sprejeti nov Pravilnik o poklicnih boleznih ter ga prilagoditi evropski direktivi.

#### **SOCIALA:**

**Ali boste upoštevali usklajena izhodišča za prenovo pokojninskega in invalidskega zavarovanja, ki jih je sprejel Ekonomsko-socialni svet, in skupna stališča sindikalnih central, s katerimi naslednjo koalicijo seznanjajo, kakšno zdravstveno reformo podpirajo? (Če izhodišč in stališč ne poznate, vam jih lahko posredujemo.)**

Predlagamo, da nam pošljete izhodišča in se bomo do njih opredelili.

#### **Kakšen naj bo zakon o rezervnem demografskem skladu?**

Po štiriletnem obdobju nesoglasij o obliki sklada, bo nujno o tem skleniti dogovor. Nikakor pa ni dvoma, da je sklad nujno čim prej ustanoviti. Že na krajši rok nam demografske napovedi »skoraj grozijo« z enormnimi sredstvi, ki jih bomo potrebovali za zagotovitev ustrezne socialne varnosti in zagotovitev pravic zdravstva, PIZ in dolgotrajne oskrbe. Zato bo to vsekakor ena naših glavnih nalog takoj po volitvah.

#### **Kako boste zagotovili ustrezen življenjski standard upokojencev?**

Pokojninsko in invalidsko zavarovanje mora biti vzdržno in stabilno. Mladim bomo omogočili čimprejšnjo zaposlitev, starejšo generacijo pa ob spoštovanju njihovega delovnega prispevka spodbudili, da podaljša aktivnost tudi tako, da hkrati prejema plačo in polno pokojnino. Ker želimo preprečiti nelojalno konkurenco, se morajo od vsakega dela in storitev plačevati prispevki in davki, pokojnino pa vsako leto, po dodatno plačanih prispevkih, na novo odmeriti in s tem zvišati.

#### **SOCIALNI DIALOG:**

##### **Kako gledate na socialni dialog in reprezentativnost socialnih partnerjev? Kakšen pomen imajo za vas sklepi Ekonomsko-socialnega sveta?**

Večina področij, ki se nanaša na upravičence z dela, zdravstva, sociale, pokojnin, dolgotrajne oskrbe, družine, itd. so takšnega pomena, da je socialni dialog več kot potreben. Seveda smo za socialni dialog in menimo, da morajo socialni partnerji vse pomembnejše odločitve skupno pretehtati. Mogoče bi bilo treba razmisliti, kako bi lahko socialni dialog vodili bolj operativno. Če bi se dogovorili za tak način, bi lahko hitreje dosegali soglasja in spreminjali sisteme skladno z razvojem.

##### **Socialni dialog je del evropskega socialnega modela in element Pogodbe o delovanju Evropske unije. Ali menite, da je čas, da socialni dialog postane ustavna kategorija? Ali menite, da Slovenija potrebuje socialni sporazum in ali si boste prizadevali za njegovo sklenitev?**

Večje prednosti zapisa socialnega dialoga v Ustavo RS ne vidimo. Socialni sporazum je nujen, z njim si moramo določiti kratkoročne in srednjeročne cilje. Vodi nas k boljšemu delu, zato si bomo prizadevali za sklenitev socialnega sporazuma. Še bolj pomembo pa se nam zdi, da bi v naslednjem mandatu sprejeli nov družbeni dogovor s katerim bi načrtali smer razvoja in odgovorili na izzive, ki nam jih prinaša ekspresen tehnološki razvoj. Brez jasno načrtane poti, ki bo omogočala razvoj gospodarstva in ohranjala socialno državo, nam socialni dogovori ne bodo veliko pomagali.

**Kako vidite financiranje socialnega dialoga in kolektivnih pogajanj (financirajo jih le člani sindikalnih in delodajalskih organizacij)? Ali menite, da Slovenija potrebuje splošno kolektivno pogodbo za gospodarstvo oziroma dogovor o politiki plač?**

Menimo, da so kolektivne pogodbe več kot nujne. Vendar gre pri tem za dvostranske odnose, katerih ureditev lahko država le spodbuja. Menimo, da bi za dogovor o politiki plač zadostovala tudi določitev osnov v socialnem sporazumu.

**Kakšen je vaš pogled na možnosti normativne ureditve razlik med pravicami članov in nečlanov sindikata?**

Temu nismo naklonjeni. To lahko pomeni, da bi bilo kdaj mogoče govoriti tudi o diskriminaciji. Smo pa prepričani, da boste sindikati znali pritegniti medse večje množice ljudi, da bo dialog še bolj konstruktiven in uspešen, kar bo gotovo pozitivno vplivalo na vse, ki opravljajo delo.